ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 17ης Δεκεμβρίου 1999

για τη θέσπιση προγράμματος συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και τον αφοπλισμό στη Ρωσική Ομοσπονδία

(1999/878/ΚΕΠΠΑ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

την κοινή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Ρωσία [1], την οποία υιοθέτησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 4 Ιουνίου 1999 όπου, μεταξύ άλλων, διακηρύσσεται η αποφασιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ενθαρρύνει τον αφοπλισμό και τον περιορισμό της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, την προώθηση του ελέγχου των εξοπλισμών, την εφαρμογή των υφιστάμενων συμφωνιών και την ενίσχυση των ελέγχων στις εξαγωγές,

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 14, σε συνδυασμό με το άρθρο 23, παράγραφος 2,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) η συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας για τη σύναψη εταιρικής σχέσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφενός, και της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αφετέρου [2], ενισχύει μεταξύ άλλων μια μεγαλύτερη σύγκλιση θέσεων σχετικά με διεθνή θέματα κοινού ενδιαφέροντος, αυξάνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ασφάλεια και τη σταθερότητα·

(2) η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να ενθαρρύνει από κοινού δραστηριότητες περιορισμού των κινδύνων και την ασφαλή διάλυση του δυναμικού που συνδέεται με όπλα μαζικής καταστροφής στη Ρωσία·

(3) οι δραστηριότητες αυτές λαμβάνουν χώρα παράλληλα με τις δραστηριότητες που διεξάγουν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και διμερώς τα κράτη μέλη·

(4) όλες αυτές οι δραστηριότητες θα πρέπει να συντονίζονται, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, προκειμένου να αποφεύγονται περιττές επικαλύψεις·

(5) οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δύνανται επίσης να επιχειρούνται σε συνεργασία με άλλες χώρες·

(6) η Επιτροπή έχει συμφωνήσει να επωμισθεί ορισμένα καθήκοντα απαραίτητα για την εφαρμογή της παρούσας κοινής δράσης.

ΥΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΟΙΝΗ ΔΡΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Θεσπίζεται πρόγραμμα συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μη διάδοση και τον αφοπλισμό στη Ρωσική Ομοσπονδία (εφεξής αποκαλούμενο «το πρόγραμμα»).

2. Σκοπός του προγράμματος είναι να ενισχύσει την Ρωσική Ομοσπονδία στις προσπάθειές της για τον έλεγχο των όπλων και τον αφοπλισμό και, προς τον σκοπό αυτό:

— να συνεργασθεί με τη Ρωσική Ομοσπονδία στις προσπάθειές της για την ασφαλή και περιβαλλοντικώς υγιή διάλυση ή/και αναδιάρθρωση της υποδομής και των εγκαταστάσεων που συνδέονται με τα όπλα μαζικής καταστροφής,

— να παράσχει ένα νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την αναβάθμιση του ρόλου της Ενρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργατικές δραστηριότητες περιορισμού των κινδύνων στη Ρωσική Ομοσπονδία μέσω συνεργασίας προσανατολισμένης προς σχέδια,

— να προωθήσει τον συντονισμό, όπως ενδείκνυται, προγραμμάτων και σχεδίων στον τομέα αυτό, σε κοινοτικό επίπεδο, σε επίπεδο κρατών μελών και σε διεθνές επίπεδο.

Άρθρο 2

1. Το πρόγραμμα συμβάλλει σε πρώτη φάση:

— σε μια πιλοτική εγκατάσταση καταστροφής χημικών όπλων στο Γκόρω της επαρχίας Σαράτοφ της Ρωσίας,

— σε σύνολο μελετών και πειραματικών μελετών για τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διάθεση πλουτωνίου.

Πλήρης περιγραφή των ανωτέρω δραστηριοτήτων περιέχεται αντίστοιχα στα Παραρτήματα I και II.

2. Άλλα προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν στο μέλλον δυνάμει του προγράμματος (στο βιολογικό, χημικό και πυρηνικό τομέα), καθορίζονται από το Συμβούλιο, μετά από σύσταση κράτους μέλους ή/και της Επιτροπής.

Άρθρο 3

1. Το Συμβούλιο αναθέτει στην Επιτροπή, για τη διάρκεια του προγράμματος και με την επιφύλαξη του άρθρου 5, το έργο της προετοιμασίας των προς έγκριση σχεδίων, καθώς και την επίβλεψη της εφαρμογής τους. Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά και, όποτε απαιτείται εκθέσεις προς το Συμβούλιο, υπό την εξουσία της Προεδρίας, επικουρούμενη από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, Ύπατο Εκπρόσωπο της ΚΕΠΠΑ.

2. Η Επιτροπή επικουρείται από μονάδα εμπειρογνωμόνων. Ο αριθμός των μελών της μονάδας και οι απαιτούμενες γνώσεις καθώς και η περιγραφή των καθηκόντων τους, περιλαμβάνονται στην εντολή καθηκόντων που περιέχεται στο Παράρτημα III. Η Επιτροπή συστήνει στη Μόσχα, όπως ενδείκνυται, ομάδα ειδικών καθηκόντων προκειμένου:

— να ενεργεί σε στενή συνεργασία με το προσωπικό που εργάζεται στα πλαίσια των χρηματοδοτούμενων από την Κοινότητα σχεδίων,

— να διεξάγει, όπως ενδείκνυται, μελέτες σκοπιμότητας,

[1] ΕΕ L 157 της 24.6.1999, σ. 1.
[2] ΕΕ L 327 της 28.11.1997, σ. 3.

— να εκτελεί χρέη συνδέσμου με τις τοπικές αρχές και τους αντιπροσώπους άλλων συμβαλλομένων χωρών,

— να διαπραγματεύεται με τις τοπικές αρχές τους απαραίτητους διακανονισμούς για την εφαρμογή του προγράμματος,

— να παρακολουθεί τη διάθεση των κονδυλίων που έχουν εγγραφεί για την εκτέλεση του προγράμματος,

— να επικουρεί τα κράτη μέλη στον εντοπισμό και την εφαρμογή διμερών σχεδίων.

Άρθρο 4

1. Το δημοσιονομικό ποσό αναφοράς για την κάλυψη των δαπανών που συνδέονται με τη θέσπιση του προγράμματος, έχει ως εξής:

— Ευρώ 8 900 000 για τα έτη 1999 και 2000.

2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται με τα ποσά της παραγράφου 1 γίνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί την υποδομή και ως τρέχουσες δαπάνες του προγράμματος.

4. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή προτίθεται να κατευθύνει τη δράση της προς τους στόχους και τις προτεραιότητες της παρούσας κοινής δράσης, όπου ενδείκνυται, με κατάλληλα κοινοτικά μέτρα.

5. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή εξασφαλίζουν τον ενδεδειγμένο συντονισμό μεταξύ του προγράμματος, της κοινοτικής αρωγής και της διμερούς αρωγής που παρέχουν τα κράτη μέλη.

6. Η παρούσα κοινή δράση υπόκειται σε διμερείς διαβουλεύσεις με τη Ρωσία και άλλους εταίρους, στα πλαίσια των υφισταμένων συνεδριάσεων πολιτικού διαλόγου.

Άρθρο 5

1. Το Συμβούλιο επανεξετάζει ετησίως τις δράσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος προγράμματος και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για τη συνέχιση του προγράμματος πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2001. Η εξέταση αυτή αξιολογεί επίσης τις ρωσικές δυνατότητες να απορροφήσουν και να χρησιμοποιήσουν αυξημένη ενίσχυση.

2. Ανάλογα με την πρόοδο, πραγματοποιούνται ανεξάρτητες περιοδικές αξιολογήσεις και έλεγχοι.

3. Το Συμβούλιο μπορεί να αναστέλλει το πρόγραμμα εάν η Ρωσική Ομοσπονδία:

— δεν συνεργάζεται πλήρως στην εφαρμογή του προγράμματος,

— δεν επιτρέπει την παρακολούθηση ή/και τις περιοδικές εξωτερικές αξιολογήσεις και ελέγχους, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προς τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 6

Η παρούσα κοινή δράση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία που υιοθετείται.

Λήγει την ημερομηνία λήξης της κοινής στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Ρωσία, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1 της παρούσας κοινής δράσης.

Άρθρο 7

Η παρούσα κοινή δράση δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα.

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 1999.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

K. HEMILÄ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΣΧΕΔΙΟ ΕΕ-ΡΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΠΛΩΝ ΣΤΟ ΓΚΟΡΝΥ

1. **Ιστορικό**

Στα πλαίσια της υλοποίησης της Σύμβασης για τα Χημικά Όπλα (CWC), η Ρωσική Ομοσπονδία έχει αναλάβει την υποχρέωση να κατασκευάσει στο Γκόρνυ μια πιλοτική εγκατάσταση καταστροφής χημικών όπλων.

Από την εγκατάσταση αυτή του Γκόρνυ (περιοχής Σαράτοφ), που είναι μία από τις επτά της Ρωσικής Ομοσπονδίας που έχουν οριστεί ειδικά για την καταστροφή χημικών όπλων, αναμένεται ότι θα περάσουν (καταστρεφόμενα ή ανακυκλούμενα) 225 τόνοι λιουισίτης, 690 τόνοι υπερίτης και 210 τόνοι μείγματα λιονισίτη-υπερίτη, ποσότητα που αντιπροσωπεύει γύρω στο 2,9 % των συνολικών αποθεμάτων που οφείλει να καταστρέψει η Ρωσία δυνάμει της Σύμβασης για τα Χημικά Όπλα.

Η Σύμβαση για τα Χημικά Όπλα επιτάσσει την πλήρη εξάλειψη των χημικών όπλων μέχρι το 2007. Με δεδομένα όμως τα οικονομικά και χρηματοπιστωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ρωσική Ομοσπονδία, το εγχείρημα γίνεται πολύ δύσκολο και οπωσδήποτε χρειάζεται μεγαλύτερη διεθνής υποστήριξη για να εκπληρωθούν οι υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί στα πλαίσια της Σύμβασης.

Οι εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν αλυσίδα καταστροφής και αποτοξικοποίησης για την αποτοξικοποίηση και ανακύκλωση συγκεκριμένων μειγμάτων. Η τεχνολογία καταστροφής τον λιουισίτη με υδρόλυση και ηλεκτρόλυση είναι γνωστή και δοκιμασμένη, αφήνει δε ως τελικό προϊόν αρσίνη, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί περαιτέρω για βιομηχανικούς σκοπούς, ενώ σχετικά με την καταστροφή του υπερίτη και των μειγμάτων υπερίτη-λιουισίτη ανακύπτουν ορισμένα τεχνικά προβλήματα που χρειάζονται περαιτέρω έρευνα.

Η ρωσική νομοθεσία προβλέπει ότι, πριν από την κατασκευή της ίδιας της εγκατάστασης καταστροφής θα πρέπει να κατασκευαστεί η συναφής κοινωνική υποδομή. Η νομοθεσία αυτή έχει τηρηθεί για το σχέδιο του Γκόρνυ έχει δοθεί μεγάλη προσοχή σε μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, όπως η εγκαθίδρυση μηχανισμού περιβαλλοντικής παρακολούθησης, και σε συναφή σχέδια που αποβλέπουν στο να καταστήσουν κοινωνικώς αποδεκτή στους περιοίκους την εγκατάσταση. Στα μέτρα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο καθαρισμός τον νερού για την εγκατάσταση και το χωριό, ο καθαρισμός του αέρα, η ανέγερση κατοικιών για τους στρατιωτικούς και τους εργάτες, τους γιατρούς και τους δασκάλους, ενώ διοργανώθηκαν και επισκέψεις αντιπροσωπιών από την Καμπάρκα στο χώρο των εγκαταστάσεων, ιδιαίτερα, τα μέτρα κοινωνικής αποδοχής θεωρούνται αυτονόητο παρακολούθημα και έχουν συντελέσει στην κάποια μεταστροφή της κοινής γνώμης της Καμπάρκα.

Η διεθνής κοινότητα συνδράμει τη Ρωσία, στην προσπάθειά της να θέσει σε πράξη τη Σύμβαση για τα Χημικά Όπλα. Στο Γκόρνυ ειδικότερα, η δημιουργία των εγκαταστάσεων λαμβάνει υποστήριξη ενός κοινού γερμανορωσικού σχεδίου καταστροφής χημικών όπλων από το 1993. Οι ίδιες αρχές παραγωγής που ακολουθούνται στο Γκόρνυ θα ακολουθηθούν και στην εγκατάσταση της Καμπάρκα, όπου είναι αποθηκευμένα όπλα του ίδιου τύπου και με την ίδια μέθοδο. Ως εκ τούτου, η εγκατάσταση του Γκόρνυ παίζει σημαντικό ρόλο ως καταλύτης της καταστροφής χημικών όπλων σε διάφορα άλλα μέρη. Στην Καμπάρκα πρόκειται να καταστραφούν 6 400 τόνοι χημικά όπλα. Η γερμανική πλευρά έχει ξοδέψει μέχρι στιγμής 48,5 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα για μηχανοτεχνία, υλικά και ειδικό εξοπλισμό. Η υποστήριξη παρέχεται βάσει ετήσιων πιστώσεων του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού της Γερμανίας.

Η Ρωσική Ομοσπονδία επωμίζεται το κόστος της υποδομής, των οικοδομικών έργων και των προμηθειών. Το 1999, για πρώτη φορά, η ρωσική συνεισφορά στο σχέδιο ξεπέρασε κατά πολύ τη γερμανική. Όλες οι πιστώσεις που προβλέπονταν στον προϋπολογισμό του 1999 για την καταστροφή χημικών όπλων διατέθηκαν στο σχέδιο του Γκόρνυ.

2. **Πορεία της κατασκευής των εγκαταστάσεων του Γκόρνυ και απομένουσες εργασίες για την αποπεράτωση**

Η πρόοδος τον σχεδίου αξιολογήθηκε και τεκμηριώθηκε από την γερμανική πλευρά τον Αύγουστο του 1999. Η έκθεση ήταν πολύ θετική. Οι εργασίες προχωρούν με γοργό ρυθμό. Έχει ήδη περάσει όπως φαίνεται το σημείο «μη επιστροφής». Η αποπεράτωση της εγκατάστασης καταστροφής λιουισίτη αναμένεται για το τέλος τον 2000, των δε εγκαταστάσεων καταστροφής υπερίτη και μειγμάτων λιουισίτη-υπερίτη για το τέλος του 2001.

Γύρω στο 50-60 % του εξοπλισμού έχει ήδη παραδοθεί και αποθηκευθεί στο χώρο του Γκόρνυ, αναμένεται δε για την εγκατάστασή του απλώς η αποπεράτωση των σχετικών κτιρίων. Οι οικοδομικές εργασίες έχουν ολοκληρωθεί κατά το 90 % περίπου.

Σύμφωνα με τις γερμανικές εκτιμήσεις, για την αγορά εξοπλισμού θα χρειαστούν άλλα 15 εκατομμύρια ευρώ περίπου μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Η ρωσική αντιπροσωπία έχει καταστήσει σαφές ότι η Ρωσική Ομοσπονδία είναι πλήρως αποφασισμένη να καταστρέψει τα χημικά της όπλα. Η γρήγορη παροχή ξένης βοήθειας μπορεί να επισπεύσει την όλη διαδικασία και να αποδεσμεύσει κεφάλαια για τα άλλα έξι σημεία όπου ετοιμάζονται παράλληλες δραστηριότητες.

Όσον αφορά το Γκόρνυ, φαίνεται λογικό να αναμένεται το ξεκίνημα της καταστροφής χημικών όπλων εκεί τον Απρίλιο του 2001 (αντί το 1999, όπως προέβλεπε το αρχικό γενικό σχέδιο). Σύμφωνα με τις ενδείξεις των Ρώσων, αυτό οφείλεται στην καθυστερημένη κύρωση της Σύμβασης για τα Χημικά Όπλα και σε έλλειψη δημοσιονομικών πόρων.

Οι ρωσικές αρχές θα δέχονταν με μεγάλη ευχαρίστηση ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανακούφιση των σημείων συμφόρησης που καθυστερούν την αποπεράτωση των εγκαταστάσεων και την έναρξη της λειτουργίας τους.

3. **Συνιστώσες του ευρωρωσικού σχεδίου καταστροφής χημικών όπλων του Γκόρνυ**

Η Επιτροπή διοργάνωσε στις 19 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες μια ad hoc συνάντηση εμπειρογνωμόνων. Ρώσοι και Γερμανοί εμπειρογνώμονες και διευθυντές σχεδίων συμφώνησαν ως προς τρεις συνιστώσες που θα πρέπει να τύχουν προσοχής και να χρηματοδοτηθούν κατά προτεραιότητα, ώστε να μπορέσει το σχέδιο να προχωρήσει κανονικά σύμφωνα με το χρονικό του προγραμματισμό. Οι συνιστώσες που προσδιορίστηκαν είναι, κατά σειρά προτεραιότητας, οι εξής:

Ευρωρωσικό σχέδιο καταστροφής χημικών όπλων του Γκόρνυ — 1999

Συνιστώσα	Τίτλος σχεδίου	Εκτίμηση κόστους (εκατομμύρια ευρώ)
Συνιστώσα 1	Τελική ετοιμασία και τεχνική εγκατάσταση εξοπλισμού, εγκατάσταση συνδέσεων (αγωγών, σωληνώσεων, ηλεκτρονικών συστημάτων, . . .) και συναφείς μηχανοτεχνικές εργασίες	μέχρι 1,65
Συνιστώσα 2	Αγορά διηθητικών κιβωτίων για τον καθορισμό του αέρα σε συνάρτηση με τη διεργασία χημικής καταστροφής	μέχρι 2,9
Συνιστώσα 3	Ειδικός εξοπλισμός για το στράγγισμα των περιεκτών τεχνολογικής μεταφοράς από τον τόπο αποθήκευσης στην αλυσίδα καταστροφής	μέχρι 1,25

Περαιτέρω λεπτομέρειες:

Συνιστώσα 1: Τα κυριότερα στοιχεία του εξοπλισμού είναι διαθέσιμα. Η ανέγερση των κτιρίων («κτίριο 1/1») έχει προχωρήσει αρκετά. Χρειάζονται ειδικοί εμπειρογνώμονες για την τελική εγκατάσταση και ετοιμασία του εξοπλισμού και των συναφών συνδέσεων. Η εποπτεία των έργων ανατίθεται εργολαβικώς σε ευρωπαίο «επόπτη». Ο ευρωπαίος «επόπτης» αναθέτει υπεργολαβίες σε ρωσικές εταιρίες για την εκτέλεση.

Συνιστώσα 2: Εγκαθίστανται διηθητικά κιβώτια για τον περιορισμό της ρύπανσης του αέρα από παραπροϊόντα που θα απελευθερώνονται κατά τη διεργασία καταστροφής και ανακύκλωσης. Στα κιβώτια περιλαμβάνεται γόμωση από κάρβουνο και ειδικός εξοπλισμός για το γέμισμα και το άδειασμά τους με κάρβουνο.

Συνιστώσα 3: Λόγω των μεγάλων κινδύνων που συνεπάγεται η μεταφορά χημικών όπλων μαζικής καταστροφής, χρειάζεται ειδικός εξοπλισμός για τη μεταφορά τους από τον τόπο προσωρινής αποθήκευσης ως την αλυσίδα καταστροφής.

Προμήθειες: Για τις συνιστώσες 2 και 3, οι προμήθειες γίνονται σύμφωνα με την νομοθεσία περί προμηθειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ δεδομένων των τεχνολογικών και τεχνικών ιδιαιτεροτήτων του εξοπλισμού που έχει ήδη παραδοθεί για την αλυσίδα καταστροφής, για τη συνιστώσα 1 οι προμήθειες θα γίνουν με απ' ευθείας ανάθεση στην εταιρία που έχει παραγάγει και παραδώσει τον εγκαταστητέο εξοπλισμό. Η τελική απόφαση για τη χρηματοδότηση των τριών συνιστωσών λαμβάνεται ανάλογα με τη διαθεσιμότητα επαρκών οικονομικών πόρων δυνάμει της κοινής δράσης.

Διαχείριση του σχεδίου: Για να εξασφαλιστεί η συμβατότητα και η συμπληρωματικότητα του ευρωρωσικού σχεδίου του Γκόρνυ για την καταστροφή των χημικών όπλων με το κύριο ρωσογερμανικό σχέδιο, η διαχείριση του ευρωρωσικού σχεδίου ανατίθεται στο γερμανό διαχειριστή σχεδίου [«Auswrtiges Amt» (Υπουργείο Εξωτερικών) σε συνεργασία με το «Bundesamt für Wehrtechnik und Beschaffung» (Ομοσπονδιακό Γραφείο Αμυντικής Τεχνικής και Προμηθειών)] σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της Ρωσικής Ομοσπονδίας ως κρατικό πελάτη της εγκατάστασης. Πρέπει να εξασφαλιστεί επίσης στενή διαβούλευση και τακτική υποβολή εκθέσεων προς τον προϊστάμενο τον τμήματος συντονισμού σχεδίων και πολιτικής, ο οποίος έχει διοριστεί με την «Κοινή Δράση για τη θέσπιση προγράμματος βοήθειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μη διάδοση και τον αφοπλισμό στη Ρωστκή Ομοσπονδία» του Παραρτήματος ΙΙΙ. Ο προϊστάμενος πρέπει να συμπράττει σε όλες τις διμερείς συναντήσεις και διαβουλεύσεις που αφορούν το σχέδιο ΕΕ-Ρωσίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΡΑΣΗ ΕΕ-ΡΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

1. **Ιστορικό**

Η σωστή διαχείριση του πλουτωνίου των οπλικών συστημάτων το οποίο αποδεσμεύεται με τον αφοπλισμό είναι καίριας σημασίας για το στόχο της μη διάδοσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αρχίσει συζητήσεις από το 1993, οι οποίες ενισχύθηκαν από τα συμπεράσματα για τη διαχείριση του πλουτωνίου που προέκυψαν από τη σύνοδο της Ομάδας Εμπειρογνωμόνων για τη Μη Διάδοση της Ομάδας των 8 (G8 NPEG) τον Οκτώβριο του 1996 στο Παρίσι, με τη ρωσική Minatom (ιδιοκτήτη του πλουτωνίου μετά την αποδέσμευσή του από το Υπουργείο Άμυνας), με στόχο την ανάλυση διαφόρων τρόπων για τη χρησιμοποίηση του πλουτωνίου ως καυσίμου αντιδραστήρων. Έχουν χρηματοδοτηθεί διάφορα σχέδια μελετών, κυρίως μέσω του Διεθνούς Κέντρου Επιστήμης και Τεχνολογίας. Καθιερώθηκε ένας μηχανισμός συντονισμού χάρις στη δημιουργία μιας Ομάδας Επαφής Εμπειρογνωμόνων, στην οποία συμμετέχουν οι αρμόδιοι ρωσικοί οργανισμοί, δυτικοί εταίροι και αντιπρόσωποι των άλλων κύριων διεθνών προγραμμάτων συνεργασίας με τους Ρώσους για το θέμα αυτό (Γαλλία-Γερμανία-Ρωσική Ομοσπονδία, ΗΠΑ-Ρωσική Ομοσπονδία, Ιαπωνία-Ρωσική Ομοσπονδία).

Ως αποτέλεσμα αυτής της συντονιστικής δραστηριότητας, η Κοινότητα είναι σε θέση να προτείνει μια συγκεκριμένη δέσμη μελετών και πειραματικών μελετών οι οποίες σαφώς θα ενισχύσουν τη ρωσική πλευρά να προχωρήσει εγκαίρως στη διάθεση του οπλικού πλουτωνίου.

2. **Δέσμη μελετών και πειραματικών μελετών**

2.1. *Εκπόνηση λεπτομερούς Προγράμματος Βραχυπρόθεσμης Δράσης για τη διάθεση του πλουτωνίου*

Από πολιτική άποψη (συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις ΗΠΑ-Ρωσικής Ομοσπονδίας και συζητήσεις σε επίπεδο G8 NPEG), το έτος 2008 θεωρείται ως το έτος κατά το οποίο θα αρχίσει η εμπορική λειτουργία μονάδων με καύσιμα που θα περιέχουν πρώην οπλικό πλουτώνιο.

Από τις εργασίες μιας ομάδας μελέτης που οργανώθηκε από κοινού από την Επιτροπή και τη Minatom στα τέλη Οκτωβρίου 1999 φάνηκε ότι, έχουν αναπτυχθεί διαφορετικά επί μέρους σχέδια δράσης από διαφορετικούς οργανισμούς στα πλαίσια διαφορετικών προγραμμάτων, και ότι υπάρχει σαφής ανάγκη να συναρμολογηθούν όλα τα επί μέρους σχέδια, να επιτευχθεί λογική συνοχή μεταξύ τους και να συμπληρωθούν τα κενά προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πλήρως ολοκληρωμένο, εξαντλητικό και συμφωνημένο (από όλους τους ενδιαφερόμενους) σχέδιο δράσης. Το σχέδιο αυτό πρέπει να συμπεριλαμβάνει και τις πτυχές που αφορούν τη χορήγηση αδειών, και συνεπώς πρέπει να συμμετέχουν, ως κύριοι πρωταγωνιστές, οι φορείς λειτουργίας των σταθμών (οι οποίοι έχουν την ευθύνη χρήσεως του πλουτωνίου στους αντιδραστήρες τους) και η αρμόδια για την ασφάλεια αρχή (η οποία θα έχει την ευθύνη να χορηγεί τις άδειες λειτουργίας των σταθμών με καύσιμο πλουτωνίου).

Η μελέτη παρέχει υποστήριξη στους υποδειχθέντες ρωσικούς οργανισμούς (ανάλογα με το μερίδιο ευθύνης τους για τη χορήγηση αδειών λειτουργίας) για την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης. Ειδικοί της ΕΕ με εμπειρία στο σχεδιασμό, στη χορήγηση αδειών και στη λειτουργία αντιδραστήρων που χρησιμοποιούν πλουτώνιο προσλαμβάνονται επί συμβάσει για να συνεργαστούν με τους Ρώσους ομολόγους τους.

Αποτέλεσμα αυτών είναι ένα ολοκληρωμένο, λεπτομερές και συμφωνημένο σχέδιο δράσης. Το σχέδιο αυτό αναγνωρίζεται στη συνέχεια σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο της Ομάδας των 8, και ευνοεί την έγκαιρη υλοποίηση του πολιτικού θεματολογίου.

Διάρκεια: 9 μήνες, Προϋπολογισμός: μέχρι 500 000 ευρώ.

2.2. *Υποστήριξη προς καθορισμένους ρωσικούς οργανισμούς για να δημιουργήσουν εργαλεία και να αποκτήσουν την πείρα που απαιτείται για την χορήγηση αδειών βραχυπρόθεσμης διάθεσης πλουτωνίου στη Ρωσία.*

Δεν υπάρχει λόγος αναμονής μέχρι την ολοκλήρωση του σχεδίου για να αρχίσουν ορισμένες ειδικές μελέτες και πειραματικές μελέτες, οι οποίες ήδη αναγνωρίζονται από τους ειδικούς ως βασικής σημασίας για την επίτευξη του πολιτικού θεματολογίου. Μεταξύ αυτών, δύο θα μπορούσαν να προωθηθούν:

— Υποστήριξη προς τη ρωσική πλευρά (Minatom, IPPE, Ινστιτούτο Κουρτσάτωφ) για το σχεδιασμό της απαιτούμενης καίριας πειραματικής εγκατάστασης (που δεν υπάρχει σήμερα) που θα επικυρώνει τη χρήση του πλουτωνίου ως καυσίμου για αντιδραστήρες VVER και θα πιστοποιεί τους κώδικες υπολογισμού.

Διάρκεια: 1,5 έτος, Προϋπολογισμός: μέχρι 1 εκατομμύριο ευρώ.

— Υποστήριξη της ρωσικής πλευράς (Minatom, RIAR) για τη διεξαγωγή πειραμάτων έκθεσης σε ακτινοβολία σε υπάρχοντες ερευνητικούς αντιδραστήρες, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό για την υποστήριξη της έγκαιρης χρήσης μολύβδινων δοκιμαστικών συναρμογών στους αντιδραστήρες του Μπαλάκοβο.Διάρκεια: 1 έτος, Προϋπολογισμός: μέχρι 300 000 ευρώ.

2.3. *Μελέτη των τρόπων και μέσων μεταφοράς και προσωρινής αποθήκευσης του οπλικού πλουτωνίου.*

Η μελέτη αυτή θα αναλύσει κυρίως το τεχνικώς εφικτό της μεταφοράς και αποθήκευσης σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις και/ή νέες εγκαταστάσεις που θα κατασκευαστούν για το σκοπό αυτό. Οι οικονομικές πτυχές (κόστος) και οι πτυχές της μη διάδοσης (κίνδυνοι εκτροπής και απαιτήσεις διασφάλισης) θα αναλυθούν σε βάθος. Ως αποτέλεσμα αυτών, θα πρέπει να γίνουν συστάσεις για αποτελεσματικότερους και ασφαλέστερους τρόπους μεταφοράς και αποθήκευσης πλουτωνίου σε προσωρινή βάση.

Διάρκεια: 1 έτος, Προϋπολογισμός: μέχρι 200 000 ευρώ.

2.4. *Μεσοπρόθεσμες προοπτικές για τη διάθεση πλουτωνίου*

Ο σπονδυλωτός αεριοστροβιλικός αντιδραστήρας θερμοκρασίας ηλίου (GT MHR) αποτελεί εξελιγμένο αντιδραστήρα που βασίζεται σε δοκιμασμένη τεχνολογία. Η ικανότητά του να λειτουργεί χωρίς ουράνιο (μόνο με πλουτώνιο) του καθιστά ιδιαίτερα αποτελεσματικό ως καυστήρα πλουτωνίου. Επί πλέον, διαθέτει εγγενή χαρακτηριστικά ασφάλειας και υψηλή αποδοτικότητα (50 %) για την παραγωγή ηλεκτρισμού και θέρμανσης.

Μελετάται η κατασκευή ενός τέτοιου αντιδραστήρα στο Τομσκ σε αντικατάσταση των στρατιωτικών αντιδραστήρων που εξακολουθούν να παράγουν οπλικό πλουτώνιο και οι οποίοι δεν είναι δυνατόν να τεθούν εκτός λειτουργίας, δεδομένου ότι παράγουν επίσης θέρμανση για την τοπική κοινότητα. Έχει δημιουργηθεί ένα διεθνές κονσόρτσιουμ που περιλαμβάνει ευρωπαϊκές, ρωσικές, αμερικανικές και ιαπωνικές βιομηχανίες για την προώθηση της ανάπτυξης και της επίδειξης βασικών τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που αφορούν το σχεδιασμό καυσίμων.

Θα πρέπει να γίνει μια συγκεκριμένη ανάλυση για τον προσδιορισμό των ειδικών χαρακτηριστικών του καυσίμου και του τύπου του αντιδραστήρα που απαιτούνται για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της καύσεως πλουτωνίου. Ως αποτέλεσμα αυτού, θα πρέπει να εκπονηθεί ένα σχέδιο δράσης για τον καθορισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων για περαιτέρω σχέδια και για την υποστήριξη της απόφασης αύξησης των επενδύσεων μελλοντικής ανάπτυξης.

Διάρκεια: 1 έτος, Προϋπολογισμός: μέχρι 300 000 ευρώ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Εντολή καθηκόντων μονάδας εμπειρογνωμόνων δυνάμει τον προγράμματος συνεργασίας της ΕΕ για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και τον αφοπλισμό στη Ρωσική Ομοσπονδία

Ανατίθεται στην Επιτροπή η συγκρότηση μονάδας εμπειρογνωμόνων δυνάμει, και για τη διάρκεια του προγράμματος συνεργασίας της ΕΕ για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων και τον αφοπλισμό στη Ρωσική Ομοσπονδία, η οποία περιλαμβάνει ένα τμήμα συντονισμού σχεδίων και πολιτικής στην Επιτροπή στις Βρυξέλλες και μια ομάδα υποστήριξης των σχεδίου που θα έχει ως βάση της τη Μόσχα και θα υποβάλλει εκθέσεις στο τμήμα συντονισμού σχεδίων και πολιτικής στις Βρυξέλλες.

Οι εμπειρογνώμονες της Μονάδας θα επιλεγούν και θα διοριστούν από την Επιτροπή. Η απόφαση θα ληφθεί σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και το Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο βάσει περιγραφής καθηκόντων και κριτηρίων επιλογής που θα καταρτιστούν από την Επιτροπή.

Στα απαιτούμενα προσόντα των εμπειρογνωμόνων, θα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

Το τμήμα συντονισμού σχεδίων και πολιτικής στις Βρυξέλλες θα περιλαμβάνει 4 εμπειρογνώμονες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου τον προϊσταμένου του τμήματος, οι οποίοι θα υποστηρίζονται διοικητικά από μια γραμματέα. Η ομάδα υποστήριξης του σχεδίου που θα έχει ως βάση τη Μόσχα θα περιλαμβάνει έναν εμπειρογνώμονα της ΕΕ και έναν τοπικό Ρώσο τεχνικό εμπειρογνώμονα.

Ο προϊστάμενος του τμήματος θα έχει τη συνολική ευθύνη για την εφαρμογή της κοινής δράσης. Θα διατηρεί στενές σχέσεις με την Προεδρία της ΕΕ, τα κράτη μέλη και το Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο σύμφωνα με λεπτομέρειες που θα συμφωνηθούν.

Τα καθήκοντα που σχετίζονται με την πολιτική και το συντονισμό και την ανάπτυξη των σχεδίων περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

— υποστήριξη του συντονισμού των σχεδίων υποστήριξης και των σχετικών πολιτικών σε επίπεδο Κοινότητας και κρατών μελών,

— λειτουργία ως σημείου επαφής για διεθνείς πρωτοβουλίες, που υποστηρίζονται από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής,

— δημιουργία βάσης δεδομένων των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη,

— δημιουργία και τήρηση βάσης δεδομένων σχετικά με τους εμπειρογνώμονες της ΕΕ, αναλόγως με τους τομείς πολιτικής,

— δημιουργία δικτύου των σημείων επαφής των κρατών μελών, που θα συμπληρώνει τις αρμόδιες ομάδες εργασίας του Συμβουλίου σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της κοινής δράσης και τις σχετικές δραστηριότητες,

— σύνταξη και υποβολή τριμηνιαίων εκθέσεων προόδου.

Τα τομεακά καθήκοντα θα καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

— εκπόνηση συνολικής τομεακής έκθεσης,

— παροχή διεξοδικής ανάλυσης σχετικά με τα βασικά προβλήματα του τομέα,

— εκπόνηση σχεδίων για την αντιμετώπιση των βασικών προβλημάτων,

— προετοιμασία των σχεδίων προς υποβολή στο Συμβούλιο για ενδεχόμενη μελλοντική χρηματοδότηση δυνάμει των μέτρων που θ' ακολουθήσουν την κοινή δράση,

— οριστικοποίηση και εφαρμογή σχεδίων που έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση, κατά περίπτωση, σε στενή συνεργασία με την ομάδα υποστήριξης του σχεδίου που έχει ως βάση της τη Μόσχα.

Τα ειδικά καθήκοντα της ομάδας υποστήριξης του σχεδίου που έχει ως βάση της τη Μόσχα περιλαμβάνουν:

— στενή συνεργασία με το προσωπικό που εργάζεται στα πλαίσια σχεδίων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ,

— κατά περίπτωση, υποστήριξη στην εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας,

— καθήκοντα συνδέσμου με τις τοπικές αρχές και τους αντιπροσώπους άλλων συνεισφερουσών χωρών,

— διαπραγμάτευση με τις τοπικές αρχές των διοικητικών διακανονισμών που είναι αναγκαίοι για την εφαρμογή του προγράμματος,

— παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη για την επιλογή και την εφαρμογή διμερών σχεδίων,

— διευκόλυνση της εξειδικευμένης τεχνικής συνδρομής.